

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 6 Μαΐου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ : τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Κώστα Τσιάρα

ΘΕΜΑ: « Άμεση ανάγκη αποζημιώσεων στους παραγωγούς του Οροπεδίου Λασιθίου μετά τις καταστροφικές βροχοπτώσεις – Κρατική προετοιμασία για τα ακραία καιρικά φαινόμενα της κλιματικής κρίσης »

Κύριε Υπουργέ,

Οι πρωτοφανείς βροχοπτώσεις που έπληξαν το Οροπέδιο Λασιθίου από τα τέλη Απριλίου έως τις πρώτες μέρες του Μαΐου 2025 προκάλεσαν ολοκληρωτική καταστροφή σε πατατοκαλλιέργειες και κηπευτικά, ενώ η ένταση και η διάρκεια του φαινομένου μετέτρεψαν τον κάμπο σε απέραντη λίμνη. Παράλληλα, παρατηρήθηκε έντονη ομίχλη που δυσχέρανε τις μετακινήσεις, την πρόσβαση στις πληγείσες καλλιέργειες και την εκτίμηση του μεγέθους της ζημιάς.

Σύμφωνα με πλήθος τοπικών δημοσιευμάτων, δηλώσεις αιρετών και ανταποκρίσεις κατοίκων, οι ζημιές στις καλλιέργειες φτάνουν σε πολλές περιπτώσεις το 100%. Πολλοί αγρότες αδυνατούν πλέον να συνεχίσουν τη φύτευση, καθώς σπόροι και φυτά παραμένουν στις αποθήκες με κίνδυνο να σαπίσουν, ενώ πατατόσποροι που είχαν ήδη προετοιμαστεί βρίσκονται σε κατάσταση αλλοίωσης, περιμένοντας χωράφια που παραμένουν πλημμυρισμένα για να μπορέσουν να καλλιεργηθούν. Η ζημιά είναι τόσο εκτεταμένη ώστε να υπερβαίνει τις αρχικές εκτιμήσεις, γεγονός που επιβεβαιώνει και ο ίδιος ο Δήμαρχος Οροπεδίου Λασιθίου. Την ίδια στιγμή, το νερό που πλημμυρίζει τις καλλιέργειες καταγράφεται ως ευλογία για το φράγμα του Αποσελέμη και την υδροδότηση περιοχών όπως το

Ηράκλειο και η Χερσόνησος. Ωστόσο, αυτή η διττή ανάγνωση της καταστροφής δημιουργεί έντονο αίσθημα αδικίας στους ανθρώπους του πρωτογενούς τομέα που βλέπουν την παραγωγή τους να καταστρέφεται χωρίς ακόμη να γνωρίζουν εάν θα αποζημιωθούν επαρκώς.

Ο ΕΛΓΑ έχει πράγματι ενημερωθεί και έχει προαναγγείλει την αποστολή κλιμακίων για την καταγραφή των ζημιών. Ωστόσο, στους πληγέντες επικρατεί έντονη ανησυχία για καθυστερήσεις, αλλά και για το ενδεχόμενο οι αποζημιώσεις να μην καλύψουν το πραγματικό μέγεθος των απωλειών, τόσο σε παραγωγή όσο και σε καλλιεργητικές εισροές. Οι παραγωγοί του Οροπεδίου, που ήδη αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος παραγωγής, αβεβαιότητα για τις καιρικές συνθήκες και έλλειψη θεσμικής στήριξης, δεν αντέχουν άλλο να σηκώνουν μόνοι τους το βάρος των συνεπειών της κλιματικής κρίσης.

Ενδεικτική της έκτασης και της πολυπλοκότητας της κατάστασης είναι και η απολύτως γλαφυρή, αλλά ταυτόχρονα ουσιαστική, απάντηση του Διευθυντή του ΕΛΓΑ Κρήτης, κ. Νίκου Δασκαλάκη, όταν ρωτήθηκε πότε θα πραγματοποιηθούν οι πρώτες εκτιμήσεις: «Πώς να γίνουν; Με βάρκα;». Η εικόνα που αποτυπώνεται τόσο στα μέσα ενημέρωσης όσο και από τις δηλώσεις των τοπικών παραγόντων καταδεικνύει την έκταση της καταστροφής, αλλά και τη διπλή όψη αυτής της κρίσης: από τη μία η συγκέντρωση πολύτιμου νερού για την υδροδότηση πολλών περιοχών και από την άλλη οι αναπόφευκτες ζημιές σε χιλιάδες στρέμματα καλλιεργειών. Ο ίδιος ο Διευθυντής εξήγησε ότι η περιορισμένη παροχέτευση, λόγω της λειτουργίας του φράγματος Αποσελέμη, καθυστέρησε την αποστράγγιση των εκτάσεων – κάτι που, όπως τόνισε, έχει ξανασυμβεί στο παρελθόν και δεν είναι πρωτοφανές. Σημείωσε, δε, ότι σε αντίθεση με το παρελθόν όπου η απορροή του νερού ήταν άμεση, σήμερα η αποστράγγιση καθυστερεί σημαντικά, ιδίως στις περιοχές που βρίσκονται πλησίον του φράγματος.

Επιπλέον, ανέδειξε και ένα σοβαρό τεχνικό πρόβλημα: σε πολλές περιπτώσεις, τα στραγγιστικά κανάλια έχουν καταστραφεί ή αχρηστευθεί, ακόμα και σε βάθος άνω του ενάμιση μέτρου, προκειμένου να αυξηθεί η επιφάνεια των καλλιεργούμενων χωραφιών. Το αποτέλεσμα είναι το νερό να μη φεύγει πια από τα χωράφια, με όλες τις συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για τη βιωσιμότητα των καλλιεργειών. Σύμφωνα με τον ίδιο, μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες, οι γεωπόνοι θα μεταβούν στην περιοχή για να παρέχουν κατευθύνσεις στους αγρότες και να ξεκινήσουν οι αυτοψίες, ενώ τόνισε ότι όπου απαιτείται, θα προχωρήσουν και εξατομικευμένες εκτιμήσεις. Ήδη έχουν ξεκινήσει οι πρώτες αναγγελίες ζημιών στα χωριά του Δήμου Οροπεδίου Λασιθίου.

Επίσης, εύλογα ερωτήματα προκύπτουν για τις περιοχές και τις καλλιέργειες που σήμερα δεν καλύπτονται πλήρως από τους μηχανισμούς αποζημίωσης. Η πραγματικότητα της κλιματικής κρίσης επιβάλλει επαναξιολόγηση των γεωγραφικών και θεσμικών ορίων προστασίας. Δεν είναι δυνατόν σε συνθήκες τόσο ακραίων φαινομένων να υπάρχουν παραγωγοί δύο ταχυτήτων: αυτοί που καλύπτονται από τον ΕΛΓΑ και εκείνοι που μένουν εκτός χωρίς ευθύνη τους. Το Υπουργείο οφείλει να δώσει σαφείς απαντήσεις και να διαμορφώσει ένα πιο δίκαιο, αποτελεσματικό και προσαρμοσμένο στα νέα δεδομένα σύστημα αποζημιώσεων και στήριξης.

Δεδομένων όλων των παραπάνω,

Ερωτάσθε κύριε Υπουργέ,

- 1. Πότε προβλέπεται να ολοκληρωθεί η καταγραφή των ζημιών από τον ΕΛΓΑ και πότε αναμένεται η καταβολή αποζημιώσεων;*
- 2. Ποια είναι τα συγκεκριμένα μέτρα που θα λάβει το Υπουργείο ώστε οι αποζημιώσεις να αντανακλούν το πραγματικό κόστος και τη σοβαρότητα της ζημιάς;*
- 3. Ποια είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιεί σήμερα ο ΕΛΓΑ για τον καθορισμό των καλυπτόμενων περιοχών και καλλιεργειών και πώς διασφαλίζεται ότι αυτά ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες και όχι σε παρωχημένες προσεγγίσεις;*
- 4. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει σε θεσμική επανεξέταση των γεωγραφικών και καλλιεργητικών περιορισμών του υφιστάμενου πλαισίου αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανένας παραγωγός δεν αποκλείεται αδικαιολόγητα από την κάλυψη και τη στήριξη, ιδίως ενόψει των νέων συνθηκών που διαμορφώνει η κλιματική κρίση;*
- 5. Υπάρχει πρόβλεψη για ειδικά μέτρα στήριξης (π.χ. άτοκα δάνεια, επαναφύτευση, επιδότηση εισροών) στους πληγέντες παραγωγούς του Οροπεδίου Λασιθίου;*
- 6. Ποιες είναι οι προθέσεις του Υπουργείου για την προστασία ευάλωτων ορεινών περιοχών από ακραία φαινόμενα, δεδομένου ότι αυτά πλέον τείνουν να είναι η κανονικότητα και όχι η εξαίρεση;*

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Μανόλης Χνάρης